

Előfizetési feltételek.

Égész évre . . . 5 frt — kr.
Félévre . . . 3 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
segi jegyzők és tanítók
részeére egész évre 3 frt.
Italmérők és korecsmá-
rosok részére az „Italmérők
Közlönyé”-vel együtt
egész évre 4 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközölendők.

Egyes számok 10 kr. árával
kaphatók a kiadóhírnél.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGETES TARTALMU HETILAP.

A GÖMÖRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET

HIVATALOS KÖZLÖNYE

Hirdetések.

□ centiméterenként 2 kr.,
többszörött 1½ kr. fize-
tendő. Bélyegdíj minden
egyes beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBEŒ.

minden 3 hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
tetemes díjkedvezményben
részesülnek.

kéziratok a szerkesztőséghez (Belpiac, Samarjay-féle há-
I. em.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: Dr. SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Főter. 8. szám alá) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetéseket elfogad a *Reuter* ügynökség és a *Magy. Távir. Iroda* hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca 1 szám.

A községi közigazgatásról

A »Gömör« című lap f. évi 46 dik számában, egy igen jóízű adomát közölt, — a mely élénken illusztrálja — a jelenlegi közigazgatás ferdeségeit.

Az adoma abból áll, hogy a legutóbbi megyei közgyűlés után egyik megyebizottsági tag ösmerteti a vármegyei közgyűlés legutóbbi határozatát. »Látva a közigazgatás lassúságát s tekintettel a jövőre is, egyhangulag elhatároztuk, hogy minden járásban még egy szolgabírói állás szerveztessék, hadd folyjanak gyorsan a községek és egyesek dolgai, mert tudja bátyám: rendnek muszaj lenni.« »Nagy igazad van öcsém, — hogy jó volna az, — ha ugy lenne a mint látom ti is ugy tettetek, — mint az a furfangos tót, — a ki elakadt a lovával a sárba, s a helyett, hogy vont:tót fogadott volna, kocsist keresett, hogy legyen még egy, a ki üsse az elfaradt párát!«

Hivatásszerűleg foglalkozom a közigazgatással s mint közigazgatási író, érdekel ugy a szaklapok, mint a napi- és vidéki lapoknak, különösen a községi közigazgatást érdeklő közleményei, mindazonáltal őszintén beösmérem, hogy a helyzet signaturáját jobban nem festhette le, a leghosszabb vezércikk, vagy cikksorozat sem, mint e rövidke jóízű adoma.

A közigazgatás javítását akarjuk. S azon ugy vélünk segíteni, hogy munkaerő helyett még több parancsolót választunk, pedig nem a miatt rossz a közigazgatás, hogy kevés a parancsoló és a parancs, inkább az

a baj, hogy nagyon is sok van, hanem az a hiba, hogy a parancsok és rendelkezések végrehajtására szükséges munkaerő kevés. A községekben összesen 1, azaz szóval is csak egy van, a községi körjegyző!

Szegény circularis nótárius! Az ő vállán nyugszik a magyar állami és községi közigazgatás terhe egészen. Az ő kezében futnak össze, a szakministeriumok gyeplő szárai a czélből, hogy a községeket igazgassa, a nélkül, hogy az intenzív igazgathoz bármilyen csekély jogosítvánnyal bírna, vagy arra tételes törvény alapján fel volna hatalmazva, anélkül, hogy tőle kellő minősítvény követeltetne.

Mit ad tehát az állam, ellenértékül a körjegyzőnek azért, mert ő biztosítja hazánk pénz- és véradóját minden vonalon és minden stádiumon keresztül, a kivételtől kezdve a behajtásig.

Azért, mert ő tartja nyilván mindazon egyéneket és dolgokat, amelyek hivatva vannak az ország közművelődési és köztalánosodási ügyét előbbre vinni.

Azért, mert az összes községi előljárók teendőit egy maga látja els a mellett községi irodafőnök, fogalmazó, irnok és végrehajtó egy személyben.

Mindezen bokros tendőért kap az államtól egy nagy semmit s a községektől 400, mond négy száz forint fizetést, mely összegért köteles irodát fenntartani, segédet fogadni és tisztességesen élni.

Vármegyénk élén álló vezérferfiak kiváltságjai tisztába vannak a jelenlegi községi közigazgatás tarthatatlan helyzetével.

Segíteni óhajtanak a jegyzők mostoha viszonyain.

Azon helyzetben vagyok, hogy ösmérem a vármegyei vezérferfiak közül egyesek nézetét arról, hogy mily irányban óhajtják a községi közigazgatást az ideig is javítani, míg a közel jövőben (?) kilátásba helyezett új községi törvény napvilágot lát!

Teljes elősméréssel és hálával fogadjuk mi községi körjegyzők, ezen ideiglenes javításra irányuló lépéseket, de nem mulaszt-hatjuk el egyuttal azon véleményünknek kifejezést adni, hogy a provizoriális javítás nem helyes alaptól indul ki, s így az nem is fogja azon eredményeket meghozni a mit jobbaink ez ideiglenes reformtól várnak!

A községi körjegyzők elviselhetellen helyzetén az által óhajtanak könnyíteni, hogy a körjegyzői köröket kisebbítik, azon téves okoskodásból indulnak ki, hogy kisebb körben a körjegyző dolga is kevesebb leend. Ezen felfogás nem fogja elérni az óhajtott eredményt.

A modern társadalmi viszonyok oly sok oldalról vették igénybe a községi közigazgatást, hogy a községi körjegyzői iroda egy percze sem szünetelhet. Már pedig ha segédjegyzőről nem gondoskodunk a körjegyzői iroda, a közigazgatási szolgálatot igénybe venni akarók s a polgári anyakönyvezletni óhajtok előtt, az új év után is zárva léssen sok napon át, mert nem szabad felednünk, hogy a jegyző egyuttal adó-kivető közeg is, a mit a helyszínén faluk-ról-falukra járva kell megejteni s a kivetett adókat, illetveket behajtani, hadköteleseket

TÁRCA.

HÖLGYEINKNEK EGYRÖL-MASRÓL.

(A »Gömör« eredeti tárcája.)

A ködös, hűvös novemberi napok egész komolyan s meglehetősen hirtelen, beköszöntöttek: künn a mezőn, sétatukon lombtalan fák, elsárgult, lehullott levelek tárulnak szemünk elé, melyek lépteink alatt oly misteriózus hangokat adnak, mintha azt suttognak: »Ösz az idő, deres már a fa lombja! . . .«

Zöld cserjék, fácskák, ifju üde leánykák kikeletig már csak a béli termekben pompáznak nyári lombjaikkal. lenge öltözékeikben.

Az idény változás aztán sok fejtörést, gondot okoz a mai női világnak, mert hiába az izlésesen és praktikusán megválasztandó toillet, ha az mindjárt nem is országos, de minden esetre elég fontos egyéni kérdés.

A Kristóf-tér 3. számú ház I. emeletén hol »Fáy, Fehér és társa« divat-salont nyitottak, jelenleg valóóságos búcsújáró helye az előkelő női világnak. De nem csoda, mert aránylag olcsó árak mellett, a chic és izlés netovábbja fekszik ott szemünk előtt; minden egyes darab a szabászat remekműve. Jelenleg nem kevesebb mint három diszes kelengény dolgoznak lázas szorgalommal, melyek legközelebb már közszemlére lesznek bocsátva a látogató közönség számára.

Az öltözékek áttekintésén kívül a következő divat-kérdésekről értesültem Fáy ur által:

A szörme dísz mellőző köpenyekhez leginkább a szilkszin és skungs karmantyúkat viselik, míg a szörmekkel ékített köpenyekhez, — melyeket többnyire nyust, czoboly és astrakán fed, — ugyancsak a megfelelő prémből van a karmantyú is.

A praktikus nő köpenyén ez időszerint még nincs szörme, csak később, a nagy hidegek beálltával, egészítik azt ki a szörme garnitúrával, mely áll egy kerek avagy szivalakú, sőt abbé formájú gallerből és a karmantyúból. Felette czélszerű divat ez, n. inthogy összes mestersége a felkapcsolásban rejlik s ime az legott nemcsak hogy igazi télies szinezetet kölcsönöz a felöltőnek, de mi több kellemes meleget is tart. Már pedig alig ha dicsékedhetünk sok oly női divat-cikkkel, melynél a czélszerű, a jó és szép karöltve járnának.

Egyáltalán a szörme nagy szerepe lesz az idény is, mert bár mily előszeretet is mutatkozzék is a sima aljak iránt, mind a mellett a díszesebb aljakat többnyire szörme futja körül, mi tagadhatatlan, hogy az egész öltözéknek gazdag szinezetet kölcsönöz. E czélra legkedvesebb — dísz öltözéknek — a zibeline szörme, nemkülönben a toll dísz is. Egyszerűbb, azaz látogatási és utcai ék gyanánt leginkább a szép himzések, a bársony és nehéz selyem szerepel. Minthogy pedig a tailleur szabás (angol ruhaknál) utcai öltözékül igen divatos, meg kell említenem, miszerint az utóbbiak blj díszet a többsoros letűzés

(steppelés) képezi. A tailleur faigant követő toillet-ek nehéz angol szövethől készülnek, leginkább koczkás gyapotokból vagy koczkás bársonyokból.

A jelenlegi divat óriási bő ujjakból és fellelte széles aljakból áll; ez a fő, ezt nem szabad figyelmen kívül hagyni, a többi aztán már másod kérdés, kiki saját izlése szerint variálhatja a részleteket.

Most pedig áttérek a fent nevezett salonban megtekintett öltözékek leírásához, mely természetesen, igen halvány ecsetelését nyújtják az ott látottaknak.

Az egyik öltözék modor-posztóból készült, lent asztrakán segélyzettel; derekának elejét nagy kihajtok ékesítették abbé-galler kiegészítéssel. Egy másik öltözék levendula-kék posztóból volt készítve; chic-je egészen speciális formájú aljában rejlik, melynek bősége a 8 métert megközelíti; fenn azonban a csipőknél egészen oda tapad a testhez. Bekötő derekát tresze-dísz és szörme ékíti. öve széles szalag, oldalt nagy kárddal.

Elegáns volt a következő utazó öltözék vigogne szövethől. Bő alját lenn többszörös letűzés (steppelés) ékesítette; blouse-dereka bársonyból készült, himzett posztó díszszel. Igen bő ujjaira kétsoros és keskenyen bársonnyal szegélyezett galler borult. Díszes öltözék a következő: prűneszínű bársonyból varrott; az igen bő aljak minden egyes varrást három újjnyi széles guipure-csipke fedte. Bekötő derekán szintén guipure csipke képezett dísz, míg öve prune színű sza-

nyomozni, köz-égi számadásokat, költségvetéseket tárgyalni, katonai fősorozásokon, ellenőrzési szemléken, adótárgyalásokon s más községi ügyekben az évnek fele részét irodáján kívül tölteni hivatalos kötelessége!

És mert kötelesség, természetes, hogy az alatt a legjobb szárdék mellett is, a községi közigazgatási iroda zárva van és zárva leend akkor is, ha egy körjegyzőségből két körjegyzőséget alakítanak.

Veszélyes tehát a körjegyzőségek megnyirbálása, mert a kisebbités ellenére sem szünnék meg a most eladott visszasságok, ellenben a közigazgatási költségek, a jegyzői körök szétdarabolása folytán, megkétszereződnek.

Mélyen sérti anyagi tekintetben, ezen ideiglenes reform a községi körjegyzők érdekeit is!

Ma, midőn azt tapasztaljuk, hogy minden pályán, akar működjön valaki néptanítói, állami, vagy vármegyei hivatalban, az illető tisztviselő fizetésének emelése törvényszerűleg biztosítva van, ötödéves pótlékban részesül, nyugdíjviszonyai rendezett állapotnak örövendek és hivatali előléptetése biztosítva van, csupán a községi körjegyző az egyedüli, kinek fizetése az ezelőtti negyedszázzal megállapított minimális 400 frt fizetésemelése, ötödéves pótléka, előléptetése, a jövő zenéjét képezi.

Ily kedvezőtlen viszonyok között, még elkedvetlenítőbb leend a községi körjegyzőkre, ha körjegyzői körzetük kisebbitetni fognak, mert ez által a perenkívüli munkálatokért szedendő díjuk, — a mi pedig fizetésük jelentékeny részét képezi, — jelentékeny összegben megsemmisül, a nélkül, hogy bármi csekély kárpótlásban részesülnének.

Ha azt akarjuk, hogy a jelenlegi keretben a községi közigazgatás kifogástalanul működjön, a segédjegyzői intézmény valamennyi körjegyzői irodában haladéktalanul életbe léptetendő.

Az államigazgatás minden ága megköveteli, hogy munkaerő hiányában, kése delmet ne szenvedjen, s az adózó polgárok- nak is jogosult azon óhajításuk, hogyha köz- ügyeiket elintézni óhajtják, a községi kör- jegyzői irodát, habár a községi jegyző hiva- talosan is van távol, zárva ne találják, és ügyüket a hivatalos órák alatt fennakadás nélkül bármely perczen elvégezhessek.

Pénzügyi szempontból a segédjegyzői intézmény életbeléptetése, a községek és a polgároknak sokkal kiadóbb, mint az önálló községi jegyzői állások megkétszerezése.

lag volt Fent bő ujjain hosszában futottak le a csipke sávok,

Színházi derekknál igen kedvelt lesz a fehér posztó derék, fényesen csiszolt fekete gyöngy és keskeny asztrakán díszrel. Szép továbbá az a blouse-derék, mely keskeny fekete sávokkal beszővött rózsaszín alapon selyemből készült. A blouse elől, hátul dúsan ráncozott; a mell kö- zepén dudor dísz függél; nyakát gyöngy-dísz képezi, fenn keskeny fodor szegélyvel, félhoszu ujjai nagy dudort képeznek, amit lent pedig, fe- kete tulle-csipke fodor fut körül. Lekötő széles szalag-öve hátul gazdag csokorban végződik.

Andrée.

A TEMETŐ . . .

Ide látszik a temető,
Ide hallik a falombok bugása;
Látom a megörnyedt kapást,
Hogy egy jövő, új vendég sirját ássa.

Hallom, cseng a lélekharang.
Minden hangja érinti a lelkemet;
Mintha az a harangzúgás,
Hivogatna, csalogatna engemet.

. . . Ott megem egy barna kis lány,
Kezében friss virágból font koszoru,
Új fejfára kötözgeti
Szeme könnyes, s arca olyan szomorú.

. . . Ide látszik a temető,
Engem sirat, a falombok bugása,
Hej! mert érzem, úgy gondolom,
A vén kapás, az új sirt nekem ássa.

B. BENICZKY LAJOS.

Ha azt akarjuk, hogy intelligens, szak- képzett, tehetséges munkaerőből álljon a vármegyei községi körjegyzői testület, tisz- tességes fizetésben részesítsük őket.

Éhes, elégedetlen tisztviselőkkel, sem a községi, sem az állami ügyeket nem lehet jól adminisztrálni. 400 frt megélhetésre ke- vés, abból egy intelligens falusi hivatalnok gyermekeit nem iskoláztathatja, de még csa- ladját sem képes fenntartani.

A községi körjegyzőket, nemes hivatá- suk betöltésétől, a községek közművelődési és közgyónosodási intézmények alakításá- tól és fejlesztésétől, nagy mértékben elvon- ják az adóvégrehajtói funkciók teljesítése.

A kincstári követelések, megyei és köz- ségi adók sokfélesége az executív teendőket nagy mérvben emelte, arra állandó közeg lenne alkalmazandó.

Igen ajánlatos volna, addig is míg az adóvégrehajtói állás törvényhozásilag ren- deztetik, ha több körjegyzőség egymással szö- velkezve, kerületi végrehajtói állásokat szer- veznének, a kiknek hivatásuk volna, a ke- rületi községek összes kincstári, megyei és községi követeléseket, állandóan szorgal- mazni s azokat szükség esetén kényszer ut- ján behajtani.

Ezen nagy vonásokban röviden ismer- tetett újítások volnának szükségesek arra, hogy a községi közigazgatás, a jelenlegi ke- retben és rendszer alapján kielégítőleg mű- ködjön és fennakadást ne szenvedjen

Mindezeket melegen ajánljuk áldozat- kész vármegyénk közönségének nagybecsű jóindulatába.

Sajó-Gömör, 1894. november 18-án.

Záhonyi János.

Tanítói gyűlés.

A gömörmegyei ált. tanító-egyesület tor- nallyai járásköre f. hó 15-én Királyiban tartotta meg Faluba János elnöklete alatt őszi gyűlését.

A gyűlés színhelye az új ref. iskola volt, mely csak az év tavaszán nyílt meg s így nem csoda, hogy a szokottnál nagyobb érdeklődéssel jelentünk meg tanügyünk emez új csarnokában. Ugy a tanterem, mint a tanítói lak kellően tá- gas, száraz s világos, s általában az egész isko- lai épületnek úgy a fekvése, mint elrendezése valóban kellemesen lepott meg bennünket, annak létrehozói megérdemlik a méltányló s hálás elis- merést.

A hölgyvendégeken kívül gyűlésünk díszét emelték nagyságos Szontágh Zoltán főszolgabíró s helyi földbirtokos s tek. Osváth Dániel th. fő- szolgabíró úrak, kik — miként már több ízben — most is megtisztelték körünket szives megje- lenésükkel, kifejezván ez által is a tanügy iránti érdeklődésüket s irántunk érzett jóindulatukat. Ily körülmények közt természetesen a gyűlés menete is igen élénk volt. Különösen Litkey György sikerült mintatanításának elbírálása, s az alulirt által előadott. »Az osztatlan népiskola hónapokra felosztott tanmenete« című vitatétel tárgyalása keltettek élénk eszmecserét s számos tanulságos megjegyzést. A többi folyó ügyek elintézése után a jövő tavaszi gyűlés helyéül Tornallya tüze- tett ki.

A gyűlés befejezése nagyságos Szontágh Zoltán ur lekötözö szíveséggel párosult vendégszeretettel vendéglét meg bennünket, mely kitüntető figyelméért s kegyes gondoskodásáért fogadják e helyen is, leghálásabb köszönetünk nyilvánítását.

Adjon az ég még számos ily buzgó s ál- dozatra kész pártfogó tanügyünknek!

Tisztelettel maradván

alázatos szolgálója

Lányi Lajos,

tanító, mint helyettes jegyző.

Rafael.

Bátossy Endre szintársulata f. hó 22-én nagy feladatra vállalkozott, hogy bemutassa kö- zönségünknek Várady Antal »Rafael« című színművét. — A merész vállalkozás meglehetősen nagy érdeklődést ébresztett fel közönségünk kö- rében, a mi a teltebb házban is kifejezett nyert. Rafael reávall Várady Antal írójára, a ki színmű- veinek mindig olyan tárgyat választ a mely magában is képes hatást előidézni. Így találjuk ezt Iskariotban is. Rafael egyénisége mindenki előtt, aki a kultustörténelmet egy kissé is ös- meri, nagy varázsszal bír, ami fokozódik, ha az egyéniséghez az akkori kor szellemét, történelmi viszonyait is tekintetbe vesszük.

A hatásos tárgyhoz tehát csak hatásos fel- dolgozás kell, hogy a nem mindennapi hatás el- legyen érve. — És megvalljuk őszintén, hogy Várady Rafaeljával ezt a czélt el is érte Min- denesetre leghatalmasabb szövetségesei ebben az igazi költői nyelvezet, a gördülékeny jambusokba szedett szép gondolatok, és hatásos jelenetelés voltak. — Sokkal kisebb elismeréssel szólhatunk a darab drámai becséről és egyszerűségről, A darab- ban a főhősnek Rafaelnek kellene lenni, azonban ő ebben a darabban inkább egy központ, a mely körül egy világ forog, de a mely a drámai cse- lekvényeket nem mozgatja, s végül mint egy hős a dráma fejleményeként elbukjék; Rafael is in- kébb oka tragikás jeleneteknek, a melyek körülte alakulnak, és a melyeknek egyik epizodálakja maga Rafael, s ennek a véletlen által előidézett halála.

Nem győz meg bennünket a darab, hogy Rafael tragikumában miben áll tulajdonképpen; — miben sértette meg az erkölcsi világrendet? Abban, hogy egy szenvedélyesen szerető her- czegnő hidegen hagyta?

No ezt már nagyobb phantáziával sem le- het mondani! Vagy azzal sértette meg az erköl- csi rendet, hogy egy porléányt modellnek vett és azt szerette? No akkor valamennyi festőnek tragikus véget kellene érni! No de Rafael nem is azért lakol, hanem meghal, mert véletlenül egy tör megsebzti. — A tragikumot tehát ebben a darabban nem a czimszerep adja, hanem Stella, a porléány, Rafael kedvese és modellje. Hozzája fűződik a darab érdeme. Vele szemben van a herczegnő, ki örjögön szereti Rafaelt, s mindent elkövet, hogy a Rafael szerelmét bíró porléányt Rafaeltől elszakítsa s mikor már semmivel sem ér czélhoz, Stellát, a porléányt, megakarja ölni. De mérgezett törő a védő Rafaelt éri, s megbor- zadva tettétől, önszivibe mártja a törő. Haldok- lásában hangosan gőnyja meg bűnös szenvedé- lyének aljas tetteit a mérges törő, a mire a pap atka felel, míg a kiengesztelődést Stella gyermekszive adja meg bűnbocsánatával. Ez egy darab tragédia, a mely alkalmas lett volna, hogy a darab magva legyen. Itt megtaláljuk a drámai erőt. — A törvényes hitvest a bűnös szenvedély elszakítja férjétől s kergeti Rafael után. — Az undok szenvedély minden erejével tör az erköl- csi rend ellen, s önkéze vet véget önmaga által és megutált életének. — Ez egy ki nem dolgo- zott tragédia. Miután szerző Rafaelre gondolt, nem állott meg itt, — hanem a drámba bele- szöött egy második tragédiát, s ez a Stellához fűződő cselekmény. Stella egy ártatlan gyermek, porléány, aki a természet ölné nevelkedett fel. Nem ösmer mást, mint a mire a természet oktatt. — A természet ez egyszerű gyermekét is elragadta magával Rafael művésze, s elragadta Rafael szerelme, akit a természet gyermekének egyszerűsége és szépsége elbűvölt, kinek feje után festi meg a legnagyobb Madonna ar- czokat.

Stella, ez az egyszerű leány szerelmében is csak egy törvényt ösmerhetett, a sziv törvé- nyét, a mely azt sugta, hogy Rafael kedvesévé lesz, — így él ő boldogan, elfelejtve még szüleit is, apját, anyját, a szegényben elpusztult apa halála után rongyokba burkoltan, megtörve meg nem jelenik az anya, s feltárja Stella előtt a valót, a szent törvényt, a mely ellen vétett, a gyalázatot, míg magára s szülőire hozott. — A tu- dás hozza őt összeütözközésbe az erkölcsi világ- renddel, és szemben áll vele a szerető anya a nyomorral, megjelölve a tisztaság kemény útját, a mely Rafaeltől elvezet messze-messze — s szem- ben áll vele másrészt a tiltott szerelem, telve fény, pompa és jóléttel. — És fölébred a küzde- lem a becsület és szerelm között, — s elragadja Stellát Rafaeltől; de Stella nem bírja el a hü szerelmet, nyomja lelkét a gyalázat, gyilkolja szívet a megtagadott szerelem, s enyhülést keres a Tiber hullámai között. Ebben is van drámai esekemény, ez a Stella tragédiája.

Ehhez a két tragédiához halványan sora- kozik az anya tragikumája, a mely a hatás eme- léséhez azonban nagyban hat közre. Ebből a tragikus tömkelegből menti ki Rafaelt a vélet- len törzsúrás mérge. Csendesesen jobb létre szen- derül, s jobb létre szenderülne Rafael amúgy is, ha meg nem mentenék a darab egyébb előnyei, a melyeket mindenestore nem a czimszerep tra- gumája nyújtja.

A darab előadásáról avval a jóakarattal emlékezzünk meg, a melytel Bátossy azt színre hozni igyekezett. Bátossy maga játszotta a czim- szerepet lgyekezett hatással szavalni s Rafaelt híven bemutatni de maszkja, mintha kissé érdes lett volna, s hangjából is hiányzott az a lág- ysimaság, a mely Rafael művészi egyénisége meg- kívánt volna. — Különbön minden erővel igye- kezett Rafaelnek a darabban halvány alakját élettellejessé tenni. B. Polgár Fanni ismét beiga- zolta, hogy tehetséges drámai színész, ki nem- csak szépen szavalni, de a szerepben fellépő szenvedély minden megnyilatkozását tempera-

mentummal fejezte ki. — Különösen ügyes volt a haldoklósi jelenetben. Polgár Bélának nagyon nehezére estek a jámbusok, s kedvetlenül játszott a Solot, mintha csak mondani akarta volna, hogy ez nem az én világom. Heltainé sok bensőséget juttatott kifejezésre, mint anya, úgy abban a jelenetben, a hol gyermekét csupa szeretetből megtagadja, mint akkor, mikor gyermekét a jó utra kívánja vezérelni. Heltai ez este Barnabot élettelen adta s meglehetősen szavalt. De Stellának, Dulich Mariskának jutott ez este a legnagyobb feladat, olyan szerepet kellett végig játszania, a mely ifjú erőt bizonyára felülhaladja. Dulich Mariska még a művészi pálya kezdetén áll, s ennek daczára olyan szerep jutott neki, a mely kipróbált, kifejelettel tehetőséget kíván meg. Bár nem tudott meggyőzni bennünket arról, hogy ő képes legyen egy Rafaelt elbűvölni, s a benne levő varázsszal lebilincselni, de el kell ismerni azt, hogy szerepét tán a legjobban tudta, azt gondosan tanulmányozta, tisztá, csengőhangon, s érzéssel szavalt, igyekezett a helyzet magaslátára állani, s azt, amit fiatal tehetősége nyújthatott, teljesen érvényesítette, úgy hogy bátorítottuk a megkezdett uton kitartással haladni. A túl rövid ruha nagyon is gyermekekessé tette, s sokat rontott alakításán — Együttal kívánatos, hogy a feszességtől igyekezzék levetkőzni. Mindenesetre igyekezeteért dícsérettel halmozzuk el.

A többi tagok igyekeztek jó keretet adni, de pár dísz szolga elmaradása a darab sikerének mindenesetre használt volna.

Ezt az alkalmat felhasználjuk arra, hogy Várady Iskariot-jának előadását kérjük, mert még élénken él emlékezetünkben az a szép alakítás, a melyet ebben a darabban B. Polgár Fanni tavalyi érvényre juttatott, igazi művelzetet nyújtva.

Sz. Ö.

H I R E K.

— Hámos László főispán f. hó 19-én megtartott közigazgatási bizottsági ülés alkalmából megyénk székvárosában töltött néhány napot.

— Gróf Andrassy Dénes megyei nagybirtokos megbízása folytán f. hó 22-én fogadta Hodinka Mihály megyénkbeli bizottsági tag és gr. Andrassy Dénes jogtanácsosa Kossuth Ferenczet Szerencsen, hogy őt Monokra, megdicsőült édes atyja születés helyére kísérje. Hodinka Mihály a gróf megbízásából lelkes szavakban üdvözölte Kossuth Ferenczet, s aztán a gróf fogatokon Monokra hajtottak, hol Kossuth Ferencz Hodinka Mihály s mások kíséretében atyja szülőházába ment. Kossuth Ferencz és kísérete Monokon gr. Andrassy Dénesnek voltak vendégei s Hodinka Mihály mindent elkövetett a gróf képviselőjében, hogy Kossuthnak monoki tartózkodását minél kellemesebbé tegye.

— Tanügyi hír. A vallás és közokt. miniszter úr tudvalevőleg értekezletet hívott össze f. hó 22-ére, hogy tájékozást szerezzen azon serelekről, melyek az érdekeltek részéről a tanítói nyugdíj tekintetében fennállanak. A különböző orsz. egyesületek összesen 11 tagot küldöttek e tanácskozányra. Megyénk részéről Róczy István dobosinai és Perjessy László nagyrócei ált. polg. isk. igazgatókat érte e kitüntetés.

— Gyászír. Kir. törvényszékünk egyik tehetős és szinpathikus bíráját mely gyász érte, midőn édes atyja Tomcsányi József, Otrokocon elhalt. — Enyhítse fájdalmát az általános részvét.

— Az első hó. Folyó hó 23-án Téli apó Rimaszombat felett sétálhatott, s pelyhes bundáját megrázta, mert hőlégyek szállingóztak a levegőben, a melyek azonban az enyhe légürben csakhamar szétfoszottak esőcseppekké. 24-én virradóra azonban már valóságos hólepel borította a síkokat, halmokat, hegyeket és házfedeleket. Ezzel beköszöntött hivatalosan a tél.

— Városi közgyűlés. Folyó hó 22-én székvárosunk városi közgyűlést tartott, a melyen a heterjesztett költségvetést tárgyalták. Minden változtatás és érdemlegesebb vita nélkül elfogadták. A 185 223 korona és 61 fillér kiadás ellenében 174 929 korona és 46 fillér bevétel jelentkezik, s így 10294 korona 15 fillér hiány mutatkozik. Ez a deficit újabb pótdad által fog fedeztetni. — A költségvetésre még vissza fogunk térni. A gyűlés egy másik fontos tárgya volt, a polgári olvasókör kéréme 100 000 darab ingyen téglá iránt, a melyet a polgári olvasókör újonnan építendő házához kért a kör. Ezt a kérést a városi közgyűlés nem teljesítette, hanem csak 70 000 drb. téglát szavazott meg, úgy hogy 1000 darabját 10 forint adja. Ez a kedvezményes ár is jobb a semminél s szükmarku városunknak így is köszönetet mondunk a kulturcélra hozott áldozatáért. Mindenesetre jobb szerettük volna, hogy egy

igazi polgári intézményről lévén szó, a város a polgári kör kérémet minden fenntartás nélkül teljesítette volna. Egy polgári jellegre büszke városnak a polgári eszme támogatásánál nemcsak véresszájú újságzikkek, hanem bőkezű támogatás iránt is érzékenek kell lenni.

— Kinevezések. Fülöp Szász-Coburg-gothai herceg ő kir. fensége folyó évi október hó 1-től Szénassy Béla erdőrendezősegi segédet erdőmérnöké, Hensch Emil erdőigazgatósági segédet pedig erdőszászé nevezte ki.

— Sensatioes betörés. A Kossuth utcában levő Samarjayféte ház földszintjén van Giesz Gusztáv órá és ékszerész üzlete, a mely nagyon kellemetlenül jutott az üzleti reklám ama fajához, hogy a hirdlapokban hosszabban foglalkozzanak vele. F. hó 21-én a reggeli órákban óriási népcsofület támadt Giesz Gusztáv üzlete előtt. A néptömeg egy teljesen üres kirakatot bámult, izgatottan tárgyalva az esetet, hogy Giesz Gusztáv ékszerüzletét az elmúlt éjjel ösmeretlen tettes vagy tettesek kirabolták. Az üzlettulajdonos állítása szerint a tolvajok az udvar felől a kapualjára nyíló ajtón át hatoltak be, és pedig akként, hogy az ajtón kívülről alkalmazott Wertheim lakatot s ajtózárt alkulesokkal kinyitották s ily uton egész kényelmesen juthattak az üzletbe, hol a kirakat szekrény üvegtábláját betörve azt teljesen kiürítették, nagy számú órát és lánczot és egyéb ékszert lopva el. Egy fiókban voltak a reperálás végett átadott órák, számszerint mintegy 13 darab, ezek is eltűntek. Az ékszer tokokat kiürítve, hátrahagyták az üzletben a kegyes tolvajok. De meglepő körülmény, hogy a nagyobbik ékszerládát, a melynek tartalmát az üveg lapokon át okvetlenül észrevehették, teljesen érintetlenül hagyták, s hogy az ajtón s záracon az erőszakos behatolás semmi jele sem mutatkozott. A károsult kárát mintegy 3000 forintba teszi. A rendőrség dolga erre a betörésre a lehető legerélyesebb eljárás által világot vetni, s a tettesek nyomára jutni, megkívánja ezt saját reputációja. Egy ilyen nagy szabású betörés ha felderíthetlennül marad egy óriási városban, az még érthető, de hogy az egy kis városban legyen lehetséges, hol az emberek más ember dolgát jobban ösmerik, mint az maga, a legnagyobb abszurdum. A fennförgő esetben minden eshetőség a legkérelhetetlenebbül veendő figyelembe, s minden tekintet nélkül ejtendő meg a nyomozás, kutatás. — Mi ez egyszer azt akarjuk hinni, hogy a rejtély nem fog megoldatlan maradni.

— Exhumálás. Folyó évi április havában Bettér községében Lux József és Lux Mátyás testvérek, kik különben is civilizáló természetű emberek voltak, folytonos viszályban éltek egymással, este mindketten nyugalomra tértek egy szobába, reggel édesanyjoknak gyanusnak tünt fel, hogy fiai, kik korán szoktak felkelni, meg 8 órakor sem jöttek ki a szobából, be akart menni tehát, hogy felköltse és munkára szólítsa őket, azonban az ajtó zárva volt, s nem tudott behatolni, kevés idő múlva ismét megkísérelte a bemenetelt, a mikor is az ajtó könnyen feltárulva, előtte kisebbik gyermekét a földön, véreben fetrengve találta. A még életben levő fiatal ember testén 3 óriási seb tátongott és az altesten lévő sebből elmettszett belei látszóttak ki, a kétségbeesett anya kérdéseire azt válaszolta, hogy bátyja ölte meg, s azután ki is szenvedett. Ebben a tárgyban tartatott meg f. hó 20-án a rimaszombati törvényszéknel a végtárgyalás. Vadlott úgy a vizsgálat valamint a végtárgyalásnál mereven tagadta, hogy ő testvéröccsét meggyilkolta volna, hanem őt határozott öngyilkossággal vádolta. Így állván az ügy, a kir. ügyész a 7 hónap óta eltemetett hulla exhumálását kérte azon célból, hogy megállapítsák azon körülmény, vajjon azon ingen melyet az elhunyt viselt, van-e a szúrásnak helye, vagy nincsen, találhatók-e ezen vérfoltok vagy sem, minek igazolására az exhumálás elrendeltetett.

— Halálos kimenetelű verekedés. Három héttel ezelőtt Détért községben egy lakodalom alkalmával a falu legényei bepálinkázott állapotban különféle tréfás jeleneteket rögtönöztek. A többi között titokban több gazdának a szekereit lehúzták a falu közepére, s ott egy tömegbe állították, erről tudomást véve a lakodalmas háznál mulató idősebb emberek, le mentek, hogy éretlen tréfájukért megfeddjék a garázda suhanzókat. Lőrincz István tekintélyes gazda-ember, ki bírói tisztet is több éven keresztül viselt, a falu eleje (gy szokták őt nevezni) békítő szerepet vévén fel, szintén le ment; látván azonban, hogy az ő összes gazdasági szekereit is levonszózták a legények, haragra lobbant és egyet közülük arezul ütött, erre lett azután véres verekedés; úgyannyira helyben hagyták Lőrincz Istvánt, hogy kapott sebébe, daczára a gondos orvosi gyógykezelésnek, tegnapelőtt bele is halt. Nagy részvét mellett temették el, az alig 35 éves, értelmes, dalias természetű jómódu gazdaembert,

ki a községnek igen sok jót tett. Nevezetes a dologban az, hogy az agyonvertnek édes atyját néhány év előtt, ugyanazon községben, egy Szt. István napi búcsú alkalmával a koremsábaa szúrták agyon, tehát úgy az apa, mint fia erőszakos halállal multak ki.

CSARNOK.

A migraineskor.

(Folytatás.)

Boldog sóhajts lebbent el Flóra kisasszonynak még ferfi által nem érintett ajkáról. A festő ezt is észrevette s új tárgy jutott eszébe a kór élmái.

Flóra kisasszony pedig megfedekezett mindenről, és csak a báró ur volt eszében.

A cigány rárántott a vonóval, a párok elő álltak, Flóra kisasszonynak a lekötözött festő jutott, a lábak mozogtak, a derekai rengtek, az arc kipirosodott — javában állott a táncz. Flóra kisasszony mint egy elszabadult lepke oly gyorsan lebegett végig-hosszig a termen.

A lócázok pedig azalatt suttogtak, mosolyogtak; megindult a személyek kritizálása.

— A Les Flóra nagyon kiékesgette magát.

— Három nap óta nem evett, hogy vékonyabb legyen.

— Nagyon kikente magát, pedig úgy is csúnya.

— Már férjhez mehetne a fiatalságától.

— Az ördögnek se kell, olyan maskara.

— Venebb mint a mátra.

— Hogy riszálja magát, — nézzétek csak, mint a seprő a szolgáló kezében.

— Ugyan szabó volt a ki csipőt tudott ragasztani neki; én azt hiszem a fejelés nem a feje alá szokta rakni, hanem hátra.

— No bizony, elég ideje süti már a nap leolvadhatott róla a háj. Kicsit össze száradt. Megszáradott, meglátsátok sokáig él még.

— Ugyan ki most a vőlegénye, mert a ki csak vendég a házuknál volt, az mind az.

— Már valamibe tőri azt a madárfejét, nézzétek csak, hogy milyen hosszúkat pillant a vén báró felé.

És csakugyan a Flóra nagyon sandított arra az oldalra, a hol a méltóságos ült. Bántotta őt az; hogy a báró rá ügyet sem vetve, mással beszélget, ah! a Kerekes Lenkével — pedig menynyire igyekezett, hogy észre vegye. Szébb ütemben még soha sem tánczolt! Mintha a cigány az ő lábát rángatta volna, olyan ütemre tánczolt, mint a féder egy lebegett, ide-oda hajította fejét, majd madonnát majd szerelmes Venust imitált, kendőjét lobogtatta, élesen beszélt. Valósággal elszabadult benne minden elem.

(Vége következik.)

A laptulajdonos megbízottja és felelős szerkesztő:

Dr. SZELESS ÖDÖN.

Segédszerkesztő: CSERNAY DÁNIEL.

Gömör-Kishont t. e. vármegy. közig. bizottságától.

1668 - 1894 kb. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak putnoki állomásának kibővítéséhez szükséges területek megszerzése céljából a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter úrnak folyó évi október 31-én 78666. sz. alatt kelt rendelete és az 1881. évi XLI. t.-cz. alapján f. évi december hó 15-ik napjának d. e. 9 óráján Putnok község házánál kisajátítási eljárás fog tartatni.

A kisajátításra vonatkozó tervrajz és öszszefirás nevezett község házánál kivannak téve, és ott az érdekeltek által a fenti határidőig a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Erről az érdekeltek által hozzáadással értesítettnek, hogy a kisajátítási eljárásnál megjeleni el ne mulasszák, mivel a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelenik meg.

Kelt a vármegyei közigazgatási bizottságnak, Rimaszombatban, 1894. évi november hó 19-én tartott üléséből.

Bornemisza s. k.
alispán, helyettes elnök.

Önkéntes árverés tartatik e hó 29-én, csütörtökön, d. e. 9 órakor Gortvakisfalud községében Veress Ágoston urnál, a melyen gazda-ági eszközök valamint 9 darab 16, 4 db. ökör, 23 db. sertés, mely utóbbiak közül 18 db malac és 5 drb anyasertés és mintegy 100 mm. SZÉNA, 671 KERESZT ÖSZIBUZA SZALMÁJA, 470 KERESZT ÁRPA- és ZAB-SZALMA fog készpénzfizetés mellett eladatni.

